

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ¹⁾

z dnia 25 października 2010 r.

w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego

Na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 353) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zwanego dalej „ksrg”, w szczególności w zakresie:

- 1) organizacji ksrg na obszarze powiatu, województwa i kraju;
- 2) walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi;
- 3) ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego i medycznego;
- 4) dysponowania do działań ratowniczych;
- 5) kierowania działaniem ratowniczym;
- 6) prowadzenia dokumentacji działań ratowniczych oraz dokumentacji funkcjonowania ksrg;
- 7) organizacji odwodów operacyjnych;
- 8) organizacji stanowisk kierowania.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) czasie interwencji – należy przez to rozumieć łączny czas trwania działań, liczony od chwili przyjęcia informacji o zdarzeniu przez stanowisko kierowania, centrum powiadamiania ratunkowego albo wojewódzkie centrum powiadomienia ratunkowego do czasu powrotu ostatnich sił i środków podmiotów ksrg do miejsca stacjonowania;
- 2) czynnościach ratowniczych:
 - a) podstawowych – należy przez to rozumieć czynności wykonywane w poszczególnych dziedzinach ratownictwa przez wszystkich ratowników podmiotów ksrg,
 - b) specjalistycznych – należy przez to rozumieć czynności wykonywane z użyciem sprzętu specjalistycznego przez odpowiednio przeszkolonych ratowników podmiotów ksrg;
- 3) dekontaminacji wstępnej – należy przez to rozumieć działania wobec osoby ekspozowanej na skażenie polegające na: zmyciu skóry odsłoniętych części ciała oraz

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 216, poz. 1604).

skóry skażonej przy pomocy substancji myjących, substancji dezaktywujących lub wody, usunięciu odzieży skażonej lub mogącej ulec skażeniu oraz zastosowaniu ubioru zastępczego;

- 4) dziedzinach ratownictwa – należy przez to rozumieć walkę z pożarami, ratownictwo techniczne, chemiczne, ekologiczne i medyczne;
- 5) gotowości operacyjnej – należy przez to rozumieć zdolność do realizowania czynności ratowniczych w poszczególnych dziedzinach ratownictwa;
- 6) kierowaniu działaniem ratowniczym – należy przez to rozumieć organizowanie, nadzorowanie i koordynowanie działań ratowniczych;
- 7) medycznych działaniach ratowniczych – należy przez to rozumieć działania z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.²⁾);
- 8) podmiotach kserg – należy przez to rozumieć jednostki Państwowej Straży Pożarnej, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, włączone do kserg, inne służby, inspekcje, straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych;
- 9) podwyższonej gotowości operacyjnej – należy przez to rozumieć czasowe zwiększenie gotowości operacyjnej w sytuacji wystąpienia lub zwiększonego prawdopodobieństwa wystąpienia katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, których skutki mogą zagrozić życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach lub środowisku na znacznych obszarach, lub w przypadku wystąpienia i utrzymywania się wzmożonego zagrożenia pożarowego;
- 10) przejściu kierowania działaniem ratowniczym – należy przez to rozumieć wstąpienie w prawa i obowiązki kierującego działaniem ratowniczym;
- 11) segregacji uszkodzonych – należy przez to rozumieć proces wyznaczania priorytetów leczniczo-transportowych realizowany w zdarzeniach mnogich i masowych;
- 12) segregacji pierwotnej – należy przez to rozumieć segregację uszkodzonych realizowaną niezwłocznie po przybyciu na miejsce zdarzenia podmiotu ratowniczego;
- 13) segregacji wtórnej – należy przez to rozumieć segregację uszkodzonych realizowaną po wdrożeniu medycznych czynności ratunkowych wobec uszkodzonych o najwyższym priorytecie;
- 14) zdarzeniu mnogim – należy przez to rozumieć zdarzenie, którego zagrożenia dotyczą więcej niż jednego uszkodzonego znajdującego się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, ale określone w wyniku segregacji uszkodzonych zapotrzebowanie na kwalifikowaną pierwszą pomoc i medyczne czynności ratunkowe realizowane w trybie natychmiastowym nie przekracza możliwości sił i środków podmiotów kserg obecnych na miejscu zdarzenia;
- 15) zdarzeniu masowym – należy przez to rozumieć zdarzenie, w wyniku którego określone w procesie segregacji uszkodzonych zapotrzebowanie na kwalifikowaną

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 17, poz. 101 i Nr 237, poz. 1653, z 2009 r. Nr 11, poz. 59 i Nr 122, poz. 1007 oraz z 2010 r. Nr 107, poz. 679.

pierwszą pomoc i medyczne czynności ratunkowe realizowane w trybie natychmiastowym przekracza możliwości sił i środków podmiotów kstrg obecnych na miejscu zdarzenia w danej fazie działań ratowniczych;

- 16) zdarzeniu nadzwyczajnym – należy przez to rozumieć zdarzenie, w którym liczba osób zagrożonych i poszkodowanych, rozmiar i stopień uszkodzenia środowiska i mienia oraz zniszczenia infrastruktury, uniemożliwiają kontrolę przebiegu zdarzenia przez organy władzy publicznej, a siły i środki podmiotów kstrg uczestniczące w likwidacji zagrożenia są niewystarczające;
- 17) zdarzeniu pojedynczym – należy przez to rozumieć zdarzenie, którego zagrożenia dotyczą jednego poszkodowanego.

§ 3. 1. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej lub Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, może zawrzeć umowę cywilnoprawną z podmiotami, które dobrowolnie godzą się współdziałać w akcjach ratowniczych, odpowiednio na obszarze powiatu, województwa, kraju lub poza granicami państwa.

2. Umowy cywilnoprawne, o których mowa w ust. 1, określają w szczególności:

- 1) gotowość operacyjną i podwyższoną gotowość operacyjną, z uwzględnieniem czasu dysponowania sił i środków;
- 2) zasady i procedury postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego ludzi, nagłych zagrożeń życia i zdrowia zwierząt lub wystąpienia nagłego zagrożenia mienia lub środowiska;
- 3) zakres współdziałania w celu zachowania ciągłości i skuteczności działań ratowniczych wobec zagrożonych i poszkodowanych osób, środowiska lub mienia;
- 4) organizację łączności dla potrzeb działań ratowniczych;
- 5) zabezpieczenie logistyczne działań ratowniczych;
- 6) udział w aktualizacji analiz zagrożeń oraz analiz zabezpieczenia operacyjnego;
- 7) udział w aktualizacji wybranych elementów powiatowych lub wojewódzkich planów ratowniczych;
- 8) udział w ćwiczeniach ratowniczych;
- 9) udział w analizowaniu działań ratowniczych;
- 10) częstotliwość i zakres prowadzenia inspekcji gotowości operacyjnej;
- 11) ponoszenie kosztów wyposażenia, osobowych i innych związanych bezpośrednio z udziałem w akcji ratowniczej, w szczególności koszty materiałów zużywalnych, stosownych ubezpieczeń i profilaktyki medycznej, w tym odtwarzanie zniszczonych lub zużytych środków ratowniczych;
- 12) obszar chroniony.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do umów zawieranych z podmiotami niebędącymi podmiotami ratowniczymi, w tym z ekspertami do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjalistami do spraw ratownictwa z poszczególnych dziedzin ratownictwa.

Rozdział 2

Organizacja ksrg na obszarze powiatu, województwa i kraju

§ 4. 1. Organizacja ksrg przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, na obszarze powiatu, obejmuje w szczególności:

- 1) opracowanie analiz zagrożeń oraz analiz zabezpieczenia operacyjnego;
- 2) opracowanie powiatowego planu ratowniczego;
- 3) ustalenie sieci podmiotów ksrg i ich obszarów chronionych;
- 4) aktualizację danych dotyczących gotowości operacyjnej i podwyższonej gotowości operacyjnej;
- 5) ustalenie metod powiadamiania ludności w sytuacji wystąpienia nagłego lub nadzwyczajnego zagrożenia;
- 6) przemieszczanie sił i środków ksrg do czasowych miejsc stacjonowania;
- 7) ustalenie zasad powiadamiania, alarmowania i współdziałania podmiotów podczas działań ratowniczych;
- 8) wdrożenie systemu dysponowania sił i środków ksrg do działań ratowniczych.

2. Organizacja ksrg przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, na obszarze województwa, obejmuje w szczególności:

- 1) opracowanie analiz zagrożeń oraz analiz zabezpieczenia operacyjnego;
- 2) opracowanie wojewódzkiego planu ratowniczego;
- 3) ustalanie obszarów chronionych dla specjalistycznych grup ratowniczych oraz dla podmiotów ksrg przewidzianych do realizacji zadań poza terenem własnego działania;
- 4) aktualizację danych dotyczących gotowości operacyjnej odwodów operacyjnych na obszarze województwa oraz w ramach pomocy transgranicznej;
- 5) dysponowanie sił i środków specjalistycznych grup ratowniczych i odwodów operacyjnych na obszarze województwa;
- 6) ustalanie zasad powiadamiania i współdziałania podmiotów na obszarze województwa podczas działań ratowniczych.

3. Organizacja ksrg przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, na obszarze kraju, obejmuje w szczególności:

- 1) aktualizację danych dotyczących gotowości operacyjnej centralnego odwodu operacyjnego i podmiotów przewidzianych do współdziałania na obszarze kraju i poza jego granicami;
- 2) dysponowanie sił i środków centralnego odwodu operacyjnego na obszarze kraju i poza granice kraju;
- 3) opracowanie zasad powiadamiania i współdziałania podmiotów na obszarze kraju podczas działań ratowniczych.
- 4) opracowanie zasad organizowania działań ratowniczych;
- 5) opracowanie zasad ewidencjonowania zdarzeń;

- 6) opracowanie zasad organizacji i funkcjonowania systemów teleinformatycznych, w tym na potrzeby kierującego działaniem ratowniczym;
- 7) opracowanie zasad organizacji łączności alarmowania, powiadamiania, dysponowania oraz współdziałania na potrzeby działań ratowniczych;
- 8) opracowanie zasad współpracy podczas działań ratowniczych z nadawcami programów radiowych i telewizyjnych oraz z wolontariuszami;
- 9) opracowanie zasad wsparcia psychologicznego osób uczestniczących w działaniach ratowniczych;
- 10) opracowanie zasad tworzenia przez podmioty ksrq wspólnych zespołów ratowniczych;
- 11) opracowanie zasad organizowania ćwiczeń ratowniczych;
- 12) opracowanie zasad podwyższania gotowości operacyjnej.

§ 5. 1. Podmioty ksrq na obszarze powiatu realizują:

- 1) podstawowe czynności ratownicze;
- 2) specjalistyczne czynności ratownicze – w przypadku, gdy posiadają na terenie powiatu siły i środki umożliwiające podjęcie tych czynności.

2. W przypadku, gdy siły i środki podmiotów ksrq na terenie powiatu są niewystarczające, czynności ratownicze realizują również siły i środki podmiotów ksrq zadysponowane z obszaru województwa.

3. W przypadku, gdy podmioty ksrq na terenie powiatu nie posiadają sił i środków umożliwiających podjęcie specjalistycznych czynności ratowniczych, specjalistyczne czynności ratownicze realizują siły i środki podmiotów ksrq zadysponowane z obszaru województwa.

4. W przypadku, gdy siły i środki podmiotów ksrq z terenu województwa są niewystarczające, czynności ratownicze realizują również podmioty ksrq zadysponowane z obszaru kraju.

§ 6. 1. Podmioty ksrq, będące jednostkami ochrony przeciwpożarowej, tworzą na potrzeby działania ratowniczego następującą strukturę:

- 1) rota – dwuosobowy zespół ratowników wchodzący w skład zastępu lub specjalistycznej grupy ratowniczej;
- 2) zastęp – pododdział liczący od trzech do sześciu ratowników, w tym dowódca;
- 3) sekcja – pododdział liczący od siedmiu do dwunastu ratowników, w tym dowódca;
- 4) pluton – pododdział liczący od trzynastu do dwudziestu pięciu ratowników, w tym dowódca;
- 5) kompania – pododdział w sile czterech plutonów lub pięciu sekcji oraz dowódca;
- 6) batalion – oddział w sile od trzech do pięciu kompanii oraz dowódca i sztab;
- 7) brygada – związek pododdziałów i oddziałów oraz dowódca i sztab;
- 8) specjalistyczna grupa ratownicza – pododdział przeznaczony do realizacji specjalistycznych czynności ratowniczych.

2. Pododdziały ratowników organizowane przez szkoły Państwowej Straży Pożarnej lub według standardów międzynarodowych, mogą być tworzone w innym składzie niż określono w ust. 1 w pkt 4 i 5.

§ 7. 1. Ksrg na obszarze powiatu i województwa działa w oparciu o powiatowy i wojewódzki plan ratowniczy, zwane dalej „planami ratowniczymi”, zatwierdzone przez:

- 1) starostę – dla obszaru powiatu, po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) starostę i prezydenta miasta – wspólny dla obszaru miasta na prawach powiatu i powiatu mającego siedzibę władz w tym mieście, po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) wojewodę – dla obszaru województwa, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Plany ratownicze wspomagają organizację działań ratowniczych i zawierają w szczególności:

- 1) wykaz zadań realizowanych przez podmioty ksrg;
- 2) wykaz zadań realizowanych przez specjalistyczne grupy ratownicze;
- 3) zbiór zalecanych zasad i procedur ratowniczych wynikających z zadań realizowanych przez podmioty ksrg;
- 4) dane teleadresowe podmiotów ksrg i jednostek ochrony przeciwpożarowej niebędących podmiotami ksrg;
- 5) wykaz sił i środków podmiotów ksrg;
- 6) graficzne przedstawienie obszarów chronionych, zapewniające czytelne przedstawienie informacji niezbędnych;
- 7) wykaz ekspertów do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjalistów do spraw ratownictwa;
- 8) arkusze uzgodnień i aktualizacji planu ratowniczego.

3. Plany ratownicze w zakresie działań ratowniczych w czasie katastrof, klęsk żywiołowych i zdarzeń nadzwyczajnych są skorelowane z planami zarządzania kryzysowego, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590, z późn. zm.³⁾).

§ 8. 1. Opracowanie planów ratowniczych poprzedza się przeprowadzeniem analiz:

- 1) zagrożeń mogących wystąpić na obszarze powiatu i województwa;
- 2) zabezpieczenia operacyjnego na obszarze powiatu i województwa.

2. Analizę zagrożeń, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przeprowadza się z uwzględnieniem co najmniej:

- 1) gęstości zaludnienia;
- 2) położenia geograficznego i dominujących warunków atmosferycznych oraz warunków przyrodniczych i turystycznych;
- 3) infrastruktury i jej stanu, z uwzględnieniem zabytków;
- 4) zagrożeń z obszarów sąsiadujących, objętych prawem górniczym, lotniczym, morskim i wodnym oraz z poligonów i terytoriów państw sąsiednich;

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 11, poz. 59, Nr 65, poz. 553, Nr 85, poz. 716 i Nr 131, poz. 1076.

5) liczby i skali zdarzeń.

3. Sposób opracowania analizy zagrożeń określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

4. Analizę zabezpieczenia operacyjnego, o której mowa w ust. 1 pkt 2, przeprowadza się z uwzględnieniem:

- 1) gotowości operacyjnej z podziałem na rodzaj zagrożenia oraz całodobową, roczną lub sezonową dyspozycyjność;
- 2) najbardziej prawdopodobnych czasów przybycia, w przedziale do 8 i do 15 minut, pierwszych i kolejnych sił i środków podmiotów ksrg, w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany;
- 3) najbardziej prawdopodobnych czasów przybycia, w przedziale do 60 i do 90 minut, pierwszych i kolejnych specjalistycznych grup ratowniczych, w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany;
- 4) rodzaju i skali zagrożeń oraz zaistniałych i przewidywanych zdarzeń;
- 5) rozmieszczenia sił i środków podmiotów ksrg;
- 6) miejsc, obiektów i terenów o utrudnionych warunkach prowadzenia działań ratowniczych i niskim poziomie zabezpieczenia operacyjnego;
- 7) organizacji odwołu operacyjnego na obszarze województwa i centralnego odwołu operacyjnego.

5. Analiza zabezpieczenia operacyjnego obszarów górskich, akwenów i obszarów zalodzonych, a także obszarów objętych prawem górnictwem, lotnictwem, morskim i wodnym, może uwzględniać inne czasy przybycia, niż określone w ust. 4 pkt 2 i 3.

§ 9. Analizę zabezpieczenia operacyjnego na obszarze powiatu w zakresie realizowania podstawowych czynności ratowniczych przez podmioty ksrg opracowują komendanci powiatowi (miejscy) Państwowej Straży Pożarnej, z uwzględnieniem:

- 1) czasów przybycia, o których mowa w § 8 ust. 4 pkt 2;
- 2) koordynacji działań w czasie zdarzeń nadzwyczajnych lub klęsk żywiołowych.

§ 10. Analizę zabezpieczenia operacyjnego na obszarze województwa w zakresie realizowania specjalistycznych czynności ratowniczych przez podmioty ksrg opracowują komendanci wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej, z uwzględnieniem:

- 1) czasów przybycia, o których mowa w § 8 ust. 4 pkt 3;
- 2) koordynacji zadań w czasie zdarzeń nadzwyczajnych lub klęsk żywiołowych.

§ 11. 1. Z analiz zagrożeń oraz analiz zabezpieczenia operacyjnego komendanci powiatowi (miejscy) i komendanci wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej sporządzają wnioski służące poprawie funkcjonowania ksrg odpowiednio na obszarze powiatu i województwa.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, komendanci powiatowi (miejscy) Państwowej Straży Pożarnej przekazują do starosty (prezydenta miasta na prawach powiatu), a komendanci wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej do wojewody, w celu podjęcia działań zmierzających do poprawy funkcjonowania ksrg.

§ 12. 1. Plany ratownicze są aktualizowane co najmniej raz w roku.

2. Aktualizacja planów ratowniczych przebiega w trybie określonym dla ich opracowania.

Rozdział 3

Walka z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, ratownictwo techniczne, chemiczne, ekologiczne i medyczne

§ 13. 1. Ksrg w zakresie walki z pożarami obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do ugaszenia pożaru, a także do zmniejszenia lub likwidacji zagrożenia pożarowego lub wybuchowego.

2. Działania ratownicze, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:

- 1) rozpoznanie i identyfikację zagrożenia;
- 2) zabezpieczenie strefy działań ratowniczych, w tym wyznaczenie i oznakowanie strefy zagrożenia;
- 3) włączenie lub wyłączenie instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo ratowników;
- 4) priorytetowe wykonanie czynności umożliwiających:
 - a) dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub poszkodowanych osób wraz z udzieleniem im kwalifikowanej pierwszej pomocy i ewakuację poza strefę zagrożenia,
 - b) przygotowanie dróg ewakuacji zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz ratowników,
 - c) zapewnienie bezpieczeństwa zagrożonym lub poszkodowanym osobom oraz ratownikom;
- 5) ewakuację i ratowanie osób, a następnie zwierząt oraz ratowanie środowiska i mienia przed skutkami pożaru lub wybuchu;
- 6) ocenę rozmiarów zagrożenia pożarowego lub wybuchowego i prognozowanie jego rozwoju;
- 7) dostosowanie sprzętu oraz technik i środków gaśniczych i innych środków ratowniczych do rodzaju, skali i miejsca pożaru lub wybuchu;
- 8) likwidację, ograniczenie lub zwiększenie strefy zagrożenia;
- 9) organizację ostrzegania i alarmowania o zagrożeniu oraz powiadamiania o sposobach zachowania się w sytuacji powstałego zagrożenia;
- 10) uruchamianie dodatkowych sił i środków podmiotów ksrg;
- 11) oddymianie strefy zagrożenia.

3. Walka z pożarami w ramach ksrg prowadzona jest:

- 1) siłami i środkami podmiotów ksrg właściwymi ze względu na miejsce powstania pożaru;
- 2) pododdziałami lub oddziałami odwodów operacyjnych na obszarze województwa lub centralnego odwodu operacyjnego.

§ 14. 1. Ksrg w zakresie walki z innymi klęskami żywiołowymi obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

2. Działania ratownicze, o których mowa w ust.1, obejmują w szczególności:

- 1) rozpoznanie i identyfikację zagrożenia;
- 2) zabezpieczenie strefy działań ratowniczych, w tym wyznaczenie i oznakowanie strefy zagrożenia;
- 3) włączenie lub wyłączenie instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo ratowników;
- 4) priorytetowe wykonanie czynności umożliwiających:
 - a) dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub poszkodowanych osób wraz z udzieleniem im kwalifikowanej pierwszej pomocy i ewakuacji poza strefę zagrożenia,
 - b) przygotowanie dróg ewakuacji zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz ratowników,
 - c) zapewnienie bezpieczeństwa zagrożonym lub poszkodowanym osobom oraz ratownikom;
- 5) likwidację zagrożeń związanych z klęską żywiołową;
- 6) dostosowanie sprzętu oraz technik ratowniczych do rozmiaru i rodzaju klęski żywiołowej;
- 7) likwidację, ograniczenie lub zwiększenie strefy zagrożenia;
- 8) organizację ostrzegania i alarmowania o zagrożeniu oraz informowanie o sposobie zachowania się w sytuacji powstałego zagrożenia;
- 9) uruchamianie dodatkowych sił i środków podmiotów ksrg;
- 10) ocenę rozmiarów powstałej klęski żywiołowej.

3. Walka z innymi klęskami żywiołowymi w ramach ksrg prowadzona jest siłami i środkami podmiotów ksrg, pododdziałami lub oddziałami odwodów operacyjnych na obszarze województwa, centralnego odwodu operacyjnego lub specjalistycznymi grupami ratowniczymi.

§ 15. 1. Ksrg w zakresie ratownictwa technicznego obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do poszukiwania i dotarcia do zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz zwierząt, a także zmniejszenia lub likwidacji zagrożenia dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

2. Działania ratownicze, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:

- 1) rozpoznanie i identyfikację zagrożenia;
- 2) zabezpieczenie strefy działań ratowniczych, w tym wyznaczenie i oznakowanie strefy zagrożenia;
- 3) włączenie lub wyłączenie instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo ratowników;
- 4) priorytetowe wykonanie czynności umożliwiających:

- a) dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub poszkodowanych osób wraz z udzieleniem im kwalifikowanej pierwszej pomocy lub ich ewakuacji poza strefę zagrożenia,
 - b) przygotowania dróg ewakuacji zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz ratowników,
 - c) zapewnienia bezpieczeństwa zagrożonym lub poszkodowanym osobom oraz ratownikom;
- 5) wykonywanie przejść, dojazdów i dojazdów do zagrożonych lub poszkodowanych osób wraz z usuwaniem przeszkód ograniczających dostęp do nich i utrudniających wykonanie medycznych działań ratowniczych lub ich przemieszczanie;
 - 6) stosowanie wodnych lub lodowych technik ratowniczych służących ewakuacji zagrożonych lub poszkodowanych osób z akwenów i obszarów zalodzonych oraz terenów powodziowych;
 - 7) ewakuację osób z wysokości;
 - 8) stosowanie technik bezprzyrządowych i przyrządowych oraz wykorzystanie zwierząt do poszukiwania zagrożonych osób;
 - 9) ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniu oraz powiadamianie o sposobie zachowania się w sytuacji powstałego zagrożenia;
 - 10) ewakuację zagrożonych i poszkodowanych zwierząt poza strefę zagrożenia;
 - 11) ocenę rozmiarów powstałego zagrożenia i prognozowanie jego rozwoju;
 - 12) oświetlenie miejsca zdarzenia i jego zabezpieczenie przed osobami postronnymi oraz wykonanie innych czynności z zakresu zabezpieczenia logistycznego;
 - 13) obwałowywanie, wypompowywanie i uszczelnianie miejsc wycieku wody lub innych mediów stwarzających zagrożenie;
 - 14) przewietrzanie stref zagrożenia;
 - 15) włączanie lub wyłączanie instalacji i urządzeń mających wpływ na rozmiar strefy zagrożenia;
 - 16) stabilizowanie, cięcie, rozpieranie, podnoszenie lub przenoszenie konstrukcji, instalacji i urządzeń, a także części obiektów oraz przeszkód naturalnych i sztucznych w celu zlikwidowania lub ograniczenia zagrożenia dla osób, zwierząt, środowiska, infrastruktury i innego mienia.

3. Działania ratownicze z ratownictwa technicznego, w zakresie wynikającym z planu ratowniczego, prowadzą podmioty ksrp z uwzględnieniem ich wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i środki ochrony indywidualnej, oraz w szczególności:

- 1) specjalistyczne grupy poszukiwawczo-ratownicze Państwowej Straży Pożarnej i innych podmiotów ksrp będących jednostkami ochrony przeciwpożarowej;
- 2) specjalistyczne grupy ratownictwa wysokościowego Państwowej Straży Pożarnej i innych podmiotów ksrp będących jednostkami ochrony przeciwpożarowej;
- 3) specjalistyczne grupy ratownictwa wodno-nurkowego Państwowej Straży Pożarnej i innych podmiotów ksrp będących jednostkami ochrony przeciwpożarowej;
- 4) specjalistyczne grupy ratownictwa technicznego Państwowej Straży Pożarnej i innych podmiotów ksrp będących jednostkami ochrony przeciwpożarowej.

§ 16. 1. Ksrg w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do zmniejszenia lub likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne dla ludzi, zwierząt, środowiska lub mienia.

2. Działania ratownicze, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:

- 1) rozpoznanie i identyfikację zagrożenia;
- 2) zabezpieczenie strefy działań ratowniczych, w tym wyznaczenie i oznakowanie strefy zagrożenia;
- 3) włączenie lub wyłączenie instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo ratowników;
- 4) priorytetowe wykonanie czynności umożliwiających:
 - a) dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub poszkodowanych osób wraz z udzieleniem im kwalifikowanej pierwszej pomocy lub ich ewakuację poza strefę zagrożenia,
 - b) przygotowanie dróg ewakuacji zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz ratowników,
 - c) zapewnienie bezpieczeństwa zagrożonym lub poszkodowanym osobom oraz ratownikom,
 - d) ewakuację i ratowanie osób, a następnie zwierząt oraz ratowanie środowiska i mienia przed skutkami bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne;
- 5) ocenę rozmiarów zagrożenia i prognozowanie jego rozwoju;
- 6) likwidację, ograniczenie lub zwiększenie strefy zagrożenia;
- 7) ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniu oraz informowania o zasadach zachowania się w sytuacji powstałego zagrożenia;
- 8) dostosowanie sprzętu i technik ratowniczych do miejsca zdarzenia i rodzaju substancji niebezpiecznej w celu ograniczenia skutków wycieku, parowania lub emisji substancji niebezpiecznej;
- 9) stawianie zapór na zbiornikach, ciekach lub akwenach zagrożonych skutkami rozlania substancji niebezpiecznych;
- 10) związywanie lub neutralizacja substancji niebezpiecznych;
- 11) zabezpieczenie terenu objętego wyciekami substancji niebezpiecznej;
- 12) prowadzenie czynności z zakresu dekontaminacji wstępnej;
- 13) ocenę rozmiarów powstałego zdarzenia.

3. Działania ratownicze z ratownictwa chemicznego i ekologicznego, w zakresie wynikającym z planu ratowniczego, prowadzą podmioty ksrg z uwzględnieniem ich wykształcenia oraz wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i środki ochrony indywidualnej, oraz w szczególności specjalistyczne grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego Państwowej Straży Pożarnej i innych podmiotów ksrg będących jednostkami ochrony przeciwpożarowej.

§ 17. 1. Ksrg w zakresie ratownictwa medycznego obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

2. Działania ratownicze, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:

- 1) rozpoznanie u osób poszkodowanych stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego oraz prowadzenie segregacji pierwotnej;
- 2) zastosowanie technik i sprzętu niezbędnych do ratowania życia i zdrowia w zależności od rodzaju, skali i miejsca zdarzenia oraz liczby poszkodowanych;
- 3) zapewnienie ciągłości realizowanego przez podmioty ksrq procesu ratowania osób znajdujących się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego na miejscu zdarzenia;
- 4) określenie sposobu postępowania ze sprzętem medycznym.

3. Działania ratownicze z ratownictwa medycznego, w zakresie wynikającym z planu ratowniczego, prowadzą podmioty ksrq realizujące zadania z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

§ 18. 1. Do czasu przybycia na miejsce zdarzenia zespołu ratownictwa medycznego lub lotniczego zespołu ratownictwa medycznego, kierujący działaniem ratowniczym może wskazać koordynatora medycznych działań ratowniczych.

2. Koordynatorem medycznych działań ratowniczych może być osoba, która posiada kwalifikacje niezbędne do udzielenia świadczeń zdrowotnych.

3. W chwili przybycia na miejsce zdarzenia zespołu ratownictwa medycznego, koordynację medycznych działań ratowniczych przejmuje kierujący akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, o którym mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

§ 19. Podczas działań ratowniczych, kierujący działaniem ratowniczym może korzystać z wiedzy ekspertów do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjalistów do spraw ratownictwa, wpisanych do wykazu, o którym mowa w § 7 ust. 2 pkt 7.

Rozdział 4

Dysponowanie do działań ratowniczych

§ 20. Dysponowanie sił i środków podmiotów ksrq do działań ratowniczych na miejsce zdarzenia uwzględnia następujące okoliczności:

- 1) możliwość podjęcia działań ratowniczych na miejscu zdarzenia w jak najkrótszym czasie;
- 2) liczbę osób zagrożonych lub poszkodowanych;
- 3) skalę zagrożenia, miejsce i rodzaj zdarzenia, prognozę następstw zdarzenia dla życia, zdrowia, środowiska lub mienia oraz wielkość i przeznaczenie terenu lub obiektu;
- 4) aktualny potencjał będących w dyspozycji sił i środków;
- 5) możliwość wykorzystania w działaniach ratowniczych sił i środków z obszarów chronionych innych niż obszar chroniony właściwy dla miejsca zdarzenia, w tym z sąsiednich powiatów i województw oraz podmiotów objętych przepisami prawa górniczego, lotniczego, morskiego i wodnego;
- 6) możliwość wykorzystania odwołów operacyjnych na obszarze województwa lub centralnego odwołu operacyjnego;
- 7) zasady i procedury powiadamiania i dysponowania zasobów ratowniczych zawarte w planach ratowniczych;
- 8) możliwość techniczno-logistycznego wsparcia działań ratowniczych;

- 9) stan infrastruktury i natężenia ruchu w komunikacji, a także warunki terenowe i atmosferyczne mające wpływ na czas przybycia sił i środków oraz organizację działań ratowniczych.

Rozdział 5

Kierowanie działaniem ratowniczym

§ 21. 1. Kierowanie działaniem ratowniczym rozpoczyna się z chwilą przybycia na miejsce zdarzenia pierwszych sił i środków podmiotów ksrg.

2. Kierowanie działaniem ratowniczym ustaje z chwilą wykonania działań ratowniczych, w tym:

- 1) udzielenia kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom poszkodowanym na miejscu zdarzenia oraz przekazania ich zespołowi ratownictwa medycznego albo osobie wykonującej zawód medyczny w zakładzie opieki zdrowotnej;
- 2) przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym właścicielowi, zarządcy, użytkownikowi lub przedstawicielowi organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego albo Policji lub straży gminnej (miejskiej), a w przypadku braku możliwości ich ustalenia lub nieobecności na miejscu zdarzenia, zgłoszenia tego faktu do właściwego terytorialnie stanowiska kierowania ksrg.

§ 22. 1. Działaniem ratowniczym kieruje uprawniona osoba, która powinna być oznakowana w sposób widoczny dla innych uczestników działań ratowniczych.

2. Kierujący działaniem ratowniczym, zwany dalej „kierującym”, kieruje działaniami sił i środków podmiotów ksrg i innych podmiotów uczestniczących w działaniu ratowniczym w szczególności poprzez:

- 1) wydawanie rozkazów lub poleceń oraz kontrolę ich wykonania;
- 2) nadzorowanie realizacji zasad i procedur ratowniczych ujętych w planach ratowniczych;
- 3) ostrzeganie o rodzajach i zasięgu zagrożenia oraz ewentualnym stopniu ryzyka planowanego działania ratowniczego.

3. Kierujący organizuje działania ratownicze z uwzględnieniem w szczególności:

- 1) rodzaju i skali zdarzenia;
- 2) liczby osób poszkodowanych lub bezpośrednio zagrożonych;
- 3) występujących zagrożeń oraz prognozą ich rozwoju.

4. Kierujący może odstąpić od zasad i procedur ratowniczych, w szczególności podczas zdarzeń nadzwyczajnych lub zmieniającej się dynamiki i wielkości zdarzenia.

§ 23. Wyróżnia się trzy poziomy kierowania działaniem ratowniczym:

- 1) interwencyjny – realizowany w strefie zagrożenia lub strefie działań ratowniczych, w celu realizowania czynności ratowniczych oraz zapewnienia bezpieczeństwa ratownikom; kierowaniu interwencyjnemu podlegają siły nie przekraczające wielkością jednej kompanii;
- 2) taktyczny – realizowany na granicy strefy zagrożenia lub poza nią w celu wykonania przyjętych taktyk lub określonej strategii oraz nadzoru nad kierowaniem interwencyjnym; kierowaniu taktycznemu podlegają siły nie przekraczające wielkością jednego batalionu, lub siły, w składzie których znajdują się specjalistyczne grupy ratownicze;

- 3) strategiczny – realizowany w celu określenia i przyjęcia niezbędnej strategii w likwidowaniu zagrożenia oraz nadzoru nad kierowaniem taktycznym; kierowaniu strategicznemu podlegają siły odwodów operacyjnych na obszarze województwa, centralnego odwodu operacyjnego, siły centralnego odwodu operacyjnego lub siły przekraczające wielkością jeden batalion.

§ 24. 1. Kierowanie interwencyjne są obowiązani przejąć ratownicy z jednostek ochrony przeciwpożarowej, posiadający kwalifikacje do kierowania działaniem ratowniczym, właściwi ze względu na obszar chroniony, w kolejności:

- 1) członek ochotniczej straży pożarnej;
- 2) strażak jednostki ochrony przeciwpożarowej;
- 3) dowódca zastępu Państwowej Straży Pożarnej;
- 4) dowódca sekcji Państwowej Straży Pożarnej;
- 5) dowódca zmiany Państwowej Straży Pożarnej;
- 6) dowódca jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.

2. W przypadku braku kierującego, o którym mowa w ust. 1, kierowanie interwencyjne przejmuje ratownik z podmiotu ksrp niebędącego jednostką ochrony przeciwpożarowej.

3. Kierowanie interwencyjne podczas działań ratowniczych z udziałem specjalistycznej grupy ratowniczej, w części realizowanej przez nią zadań, organizowane jest przez jej dowódcę.

4. Kierowanie interwencyjne może przejąć kierujący z poziomu taktycznego lub strategicznego.

5. W przypadku, gdy na miejscu zdarzenia są prowadzone wyłącznie działania ratownicze z zakresu ratownictwa medycznego, uprawnionymi do kierowania na poziomie interwencyjnym są kierujący akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

§ 25. 1. Kierowanie taktyczne są obowiązani przejąć, w następującej kolejności:

- 1) dowódca jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej właściwej dla miejsca powstania zdarzenia;
- 2) oficer wyznaczony przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej do kierowania w jego imieniu i na jego polecenie;
- 3) komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.

2. Kierowanie taktyczne jest realizowane ze stałego lub ruchomego stanowiska dowodzenia, usytuowanego w miejscu umożliwiającym ocenę rozwoju sytuacji.

3. Kierowanie taktyczne może przejąć kierujący z poziomu strategicznego.

§ 26. 1. Kierowanie strategiczne są obowiązani przejąć w następującej kolejności:

- 1) oficer wyznaczony przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej do kierowania w jego imieniu i na jego polecenie;
- 2) komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) oficer wyznaczony przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do kierowania w jego imieniu i na jego polecenie;
- 4) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

2. Kierowanie strategiczne jest realizowane ze stałego lub ruchomego stanowiska dowodzenia, usytuowanego poza strefą kierowania taktycznego lub ze stanowisk kierowania kserg.

3. Kierowanie strategiczne, podczas działań ratowniczych z wykorzystaniem batalionów centralnego odwodu operacyjnego, może być prowadzone przez dowódcę odwodu operacyjnego na obszarze województwa.

§ 27. 1. Kierowanie interwencyjne polega w szczególności na:

- 1) ustaleniu rodzaju zagrożeń oraz wyznaczeniu strefy zagrożenia;
- 2) przydzielaniu zadań dla rot lub pododdziałów;
- 3) ustaleniu sposobów i metod poszukiwania zagrożonych i poszkodowanych osób oraz udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- 4) prowadzeniu dekontaminacji wstępnej;
- 5) wyznaczeniu i wydzieleniu strefy działań ratowniczych;
- 6) zorganizowaniu ewakuacji ludności i zwierząt poza strefę zagrożenia;
- 7) planowaniu rozmieszczenia sprzętu ratowniczego w strefie działań ratowniczych;
- 8) analizowaniu czasu pracy poszczególnych zespołów w strefie działań ratowniczych, w szczególności czasu pracy w ubraniach ochronnych i sprzęcie izolującym drogi oddechowe ratowników;
- 9) nadzorowaniu skuteczności działania ratowniczego oraz zachowania bezpiecznych warunków jego prowadzenia;
- 10) organizowaniu łączności dla podmiotów kserg biorących udział w działaniu ratowniczym;
- 11) analizowaniu zużycia sprzętu i środków gaśniczych, pochłaniających i neutralizujących;
- 12) współdziałaniu z koordynatorem medycznych działań ratowniczych i kierującym medycznymi czynnościami ratunkowymi;
- 13) zgłoszeniu zapotrzebowania na niezbędne siły i środki podmiotów kserg;
- 14) zorganizowaniu wsparcia logistycznego.

2. Kierowanie taktyczne polega w szczególności na:

- 1) ocenie zagrożenia poprzez ustalenie jego charakteru i prognozowanie rozwoju;
- 2) podziale strefy działań ratowniczych na odcinki interwencyjne i wyznaczeniu zadań dla kierujących tymi odcinkami;
- 3) zorganizowaniu ewakuacji zagrożonej ludności i zwierząt poza strefę zagrożenia;
- 4) współdziałaniu z koordynatorem medycznych działań ratowniczych i kierującym akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych;
- 5) ocenie wielkości zapotrzebowania na siły i środki podmiotów kserg;
- 6) wyznaczeniu miejsca kierowania działaniami ratowniczymi i jego oznakowaniu;
- 7) analizowaniu oraz likwidowaniu, ograniczeniu lub zwiększeniu strefy zagrożenia;
- 8) koordynowaniu zmian sił ratowniczych, w tym ich wprowadzaniu i wyprowadzaniu ze strefy działań ratowniczych;

- 9) zorganizowaniu wsparcia logistycznego;
- 10) nadzorowaniu skuteczności działania ratowniczego oraz zachowaniu bezpiecznych warunków jego prowadzenia;
- 11) analizowaniu i korygowaniu wydzielonej strefy działań ratowniczych;
- 12) organizowaniu punktów przyjęcia sił i środków podmiotów ksrg;
- 13) współdziałaniu ze środkami masowego przekazu lub wyznaczeniu rzecznika prasowego;
- 14) zorganizowaniu łączności dla podmiotów ksrg uczestniczących w działaniu ratowniczym;
- 15) minimalizowaniu wśród ratowników skutków stresu pourazowego powstałego podczas działań ratowniczych.

3. Kierowanie strategiczne polega w szczególności na:

- 1) ocenie zagrożenia przez ustalenie jego charakteru i prognozowanie rozwoju;
- 2) określeniu strategii działania ratowniczego;
- 3) podziale strefy działań ratowniczych na odcinki taktyczne oraz wyznaczeniu zadań dla kierujących tymi odcinkami;
- 4) nadzorowaniu zadań prowadzonych przez podległe siły i środki podmiotów ksrg;
- 5) wyznaczeniu miejsca kierowania działaniami ratowniczymi;
- 6) informowaniu ewakuowanej ludności o miejscach organizowanej pomocy medycznej i humanitarnej;
- 7) dowodzeniu siłami wojewódzkiego lub centralnego odwodu operacyjnego albo wprowadzaniu ich na wyznaczone odcinki taktyczne;
- 8) koordynowaniu łączności na potrzeby kierowania strategicznego i taktycznego;
- 9) powołaniu sztabu w celu realizacji zadań, o których mowa w § 29 ust. 2;
- 10) wyznaczeniu zespołu prasowego do współpracy ze środkami masowego przekazu.

§ 28. 1. Przejmowanie kierowania interwencyjnego, taktycznego lub strategicznego podlega zgłoszeniu do właściwego terenowo stanowiska kierowania ksrg oraz odnotowaniu w dokumentacji.

2. W przypadku przybycia na miejsce zdarzenia obowiązanych do przejęcia kierowania działaniem ratowniczym tej samej hierarchii, do przejęcia kierowania działaniem ratowniczym jest obowiązany ten, dla którego miejsce powstania zdarzenia znajduje się na terenie własnego działania.

3. W zakładach, w których funkcjonują zakładowe służby ratownicze lub zakładowe straże pożarne, zasady uruchamiania i kolejność przejmowania kierowania interwencyjnego i taktycznego określają właściwe terytorialnie plany ratownicze.

§ 29. 1. Kierujący na poziomie interwencyjnym i taktycznym może powołać sztab.

2. Do zadań sztabu należy w szczególności:

- 1) analizowanie rodzaju zagrożenia oraz prognozowanie jego rozwoju dla ludzi, zwierząt, środowiska lub mienia;
- 2) szacowanie sił i środków niezbędnych do ograniczenia lub likwidacji zagrożenia;

- 3) wypracowywanie taktyki prowadzenia działań ratowniczych;
- 4) analizowanie funkcjonowania łączności dla potrzeb kierowania działaniami ratowniczymi;
- 5) analizowanie stanu zabezpieczenia logistycznego;
- 6) analizowanie stanu zabezpieczenia medycznego;
- 7) analizowanie stanu zabezpieczenia sanitarnego, socjalnego i wsparcia psychologicznego;
- 8) analizowanie zużycia środków gaśniczych, pochłaniających, neutralizatorów oraz zniszczenia sprzętu ratowniczego;
- 9) dokumentowanie przebiegu działań ratowniczych;
- 10) dokumentowanie decyzji podjętych przez szefa sztabu;
- 11) gromadzenie danych dotyczących udziału sił i środków w działaniach ratowniczych oraz wniosków z pracy sztabu;
- 12) planowanie miejsc na przyjęcie dodatkowych sił i środków oraz wskazanie miejsc do zakwaterowania i odpoczynku ratowników;
- 13) przygotowanie miejsc do współdziałania kierującego ze środkami masowego przekazu oraz organami władzy publicznej;
- 14) planowanie czynności dla podmiotów wspomagających działania ratownicze oraz dla wolontariuszy.

§ 30. Przepisy niniejszego rozdziału nie dotyczą kierowania działaniami ratowniczymi realizowanymi na podstawie przepisów prawa lotniczego, morskiego lub górniczego.

Rozdział 6

Prowadzenie dokumentacji działań ratowniczych oraz dokumentacji funkcjonowania ksrsg

§ 31. Podmioty ksrsg prowadzą ewidencję zdarzeń, podczas których prowadziły działania ratownicze.

§ 32. 1. Komendanci Państwowej Straży Pożarnej prowadzą i przechowują dokumentację działań ratowniczych.

2. Dokumentacja działań ratowniczych obejmuje:

- 1) kartę zdarzenia;
- 2) zestawienie dobowe zdarzeń;
- 3) kartę udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- 4) kartę dekontaminacyjną osoby poszkodowanej;
- 5) informację o zdarzeniu;
- 6) informację o działaniach ratowniczych przeprowadzonych przez oddział lub pododdział odwodu operacyjnego;
- 7) meldunek o wypadku lekkim;

- 8) meldunek o wypadkach śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych, w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322);
- 9) meldunek o wypadku lub kolizji pojazdu podmiotu ksrg;
- 10) potwierdzenie udziału w działaniu ratowniczym;
- 11) potwierdzenie przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym.

3. Dokumentacja działań ratowniczych obejmuje ponadto:

- 1) decyzje, pokwitowania, protokoły i raporty, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym (Dz. U. Nr 54, poz. 259);
- 2) dokumentację, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58).

§ 33. Dokumentację działań ratowniczych sporządzają:

- 1) dyspozytor lub dyżurny operacyjny stanowiska kierowania komendanta Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) ratownik podmiotu ksrg;
- 3) kierujący;
- 4) dowódca odvodu operacyjnego na obszarze województwa i dowódca centralnego odvodu operacyjnego.

§ 34. 1. Dyspozytor lub dyżurny operacyjny stanowiska kierowania komendanta Państwowej Straży Pożarnej sporządza:

- 1) kartę zdarzenia, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 2) zestawienie dobowe zdarzeń, według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia.

2. Informację o zadysponowaniu sił i środków podmiotów ksrg do zdarzenia, dyspozytor lub dyżurny operacyjny stanowiska kierowania komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej niezwłocznie przekazuje do stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

3. Dyspozytor lub dyżurny operacyjny stanowiska kierowania komendanta Państwowej Straży Pożarnej odnotowuje w karcie zdarzenia zakres własnych zadań zrealizowanych w ramach koordynacji działań ratowniczych i planu ratowniczego oraz zadań wynikających z decyzji, poleceń i rozkazów wydanych przez kierującego.

4. Zestawienie dobowe zdarzeń za dany dzień sporządza się do godz. 0.30 dnia następnego.

§ 35. 1. Ratownik podmiotu ksrg, który udzielił kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas zdarzeń pojedynczych lub mnogich wypełnia na miejscu zdarzenia kartę udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy, której wzór stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

2. Karta udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy jest przekazywana wraz z uszkodzonym zespołowi ratownictwa medycznego albo osobie wykonującej zawód medyczny w zakładzie opieki zdrowotnej oraz za pośrednictwem kierującego do stanowiska kierowania komendanta Państwowej Straży Pożarnej.

3. Ratownik podmiotu ksrq może nie wypełniać karty udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy na miejscu zdarzenia, jeśli wykonywane działania ratownicze uniemożliwiają wypełnienie jej na miejscu zdarzenia.

4. W przypadku wystąpienia sytuacji, o której mowa w ust. 3, ratownik podmiotu ksrq udzielający kwalifikowanej pierwszej pomocy, wypełnia kartę udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy po zakończeniu działań ratowniczych i przekazuje za pośrednictwem kierującego do stanowiska kierowania komendanta Państwowej Straży Pożarnej.

§ 36. 1. Ratownik podmiotu ksrq, który przeprowadza dekontaminację wstępną, sporządza kartę dekontaminacyjną osoby poszkodowanej, której wzór stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia.

2. Karta dekontaminacyjna poszkodowanego jest przekazywana zespołowi ratownictwa medycznego lub podmiotom przejmującym opiekę nad tą osobą.

§ 37. 1. Kierujący sporządza informację o zdarzeniu, której wzór stanowi załącznik nr 6 do rozporządzenia.

2. Dowódca odvodu operacyjnego na obszarze województwa lub dowódca centralnego odvodu operacyjnego sporządza informację o działaniach ratowniczych przeprowadzonych odpowiednio przez oddział lub pododdział odvodu operacyjnego na obszarze województwa lub centralnego odvodu operacyjnego, której wzór stanowi załącznik nr 7.

§ 38. 1. Kierujący, w przypadku gdy wypadkowi uległ ratownik lub pojazd podmiotu ksrq, sporządza:

- 1) meldunek o wypadku lekkim, którego wzór stanowi załącznik nr 8 do rozporządzenia;
- 2) meldunek o wypadkach śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych, którego wzór stanowi załącznik nr 9 do rozporządzenia;
- 3) meldunek o wypadku lub kolizji pojazdu podmiotu ksrq, którego wzór stanowi załącznik nr 10 do rozporządzenia.

2. Kierujący potwierdza udział sił i środków podmiotu ksrq w działaniu ratowniczym, sporządzając dokumentację według wzoru stanowiącego załącznik nr 11 do rozporządzenia.

3. Kierujący potwierdza przekazanie terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym, sporządzając dokumentację według wzoru stanowiącego załącznik nr 12 do rozporządzenia.

§ 39. Stanowisko kierowania komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej niezwłocznie przekazuje wstępną informację ze zdarzenia, do stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, a stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej do stanowiska kierowania Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, w przypadku zdarzeń:

- 1) podczas których wypadkowi uległ ratownik podmiotu ksrq;
- 2) podczas których zaistniał wypadek śmiertelny lub doszło do obrażeń u więcej niż 3 osób;
- 3) w których konieczna była ewakuacja co najmniej 10 osób;
- 4) w których w bezpośrednim działaniu ratowniczym uczestniczyło co najmniej 12 zastępów;
- 5) w których uczestniczyły co najmniej 3 zespoły ratownictwa medycznego;

- 6) podczas których dysponowano śmigłowcem lub samolotem do prowadzenia działań ratowniczych;
- 7) z udziałem chemicznych, wybuchowych, biologicznych, radiologicznych lub nuklearnych substancji niebezpiecznych stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla życia;
- 8) podczas których dysponowano siłą i środkami odwołu operacyjnego na obszarze województwa lub centralnego odwołu operacyjnego lub korzystano z wiedzy ekspertów do spraw prognozowania zagrożeń lub specjalistów do spraw ratownictwa;
- 9) podczas których dysponowano siłą i środkami z państw sąsiednich lub zachodziła konieczność uruchamiania procedur informowania i ostrzegania podczas wystąpienia zagrożeń transgranicznych;
- 10) podczas których wystąpiła poważna awaria w rozumieniu przepisów prawa ochrony środowiska;
- 11) w placówkach dyplomatycznych;
- 12) w obiektach wchodzących w skład infrastruktury krytycznej w rozumieniu ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
- 13) w których wystąpiło zagrożenie niezidentyfikowane w procesie analizy zagrożeń albo inne nadzwyczajne zagrożenie, w tym atak terrorystyczny.

§ 40. Dokumentacja funkcjonowania ksrg obejmuje:

- 1) analizę zagrożeń oraz analizę zabezpieczenia operacyjnego;
- 2) analizę gotowości operacyjnej;
- 3) analizę przebiegu ćwiczenia ratowniczego;
- 4) analizę działania ratowniczego;
- 5) plan ratowniczy;
- 6) dokumentację odwołu operacyjnego na obszarze województwa i centralnego odwołu operacyjnego.

§ 41. 1. Dokumentację funkcjonowania ksrg prowadzą i przechowują komendanci Państwowej Straży Pożarnej.

2. Analiza ćwiczeń ratowniczych oraz analiza działań ratowniczych jest prowadzona i przechowywana również przez pozostałe podmioty ksrg.

§ 42. 1. Analiza gotowości operacyjnej zawiera, w szczególności:

- 1) czasy dysponowania do działań ratowniczych oraz wyznaczone obszary chronione;
- 2) ilość, rodzaj i parametry taktyczne oraz techniczno-użytkowe sprzętu ratowniczego i sprzętu ochrony osobistej;
- 3) liczbę ratowników wyszkolonych w poszczególnych dziedzinach ratownictwa, z uwzględnieniem gotowości operacyjnej;
- 4) możliwości prowadzenia działań ratowniczych przez ratowników w zależności od rodzaju zagrożenia, z uwzględnieniem dysponowania ratowników w systemie 8-godzinny i zmianowy, a także w ramach odwołu operacyjnego na obszarze województwa lub centralnego odwołu operacyjnego;

- 5) możliwości dysponowania sprzętu do długotrwałych działań ratowniczych oraz do działań podczas katastrof i klęsk żywiołowych.

3. Analiza ćwiczeń ratowniczych zawiera:

- 1) liczbę zaplanowanych i zrealizowanych ćwiczeń w danym roku przez podmioty ksrsg;
- 2) przyjęte cele i scenariusze ćwiczeń oraz wykonanie ich założeń;
- 3) wielkości zasobów ratowniczych biorących udział w poszczególnych ćwiczeniach;
- 4) liczbę rozjemców i obserwatorów przypadających na każde ćwiczenie;
- 5) wnioski przygotowane przez podmioty ksrsg uczestniczące w ćwiczeniach;
- 6) oceny i wnioski przygotowane przez rozjemców;
- 7) wnioski przygotowane przez organizatorów ćwiczeń w zakresie poziomu gotowości operacyjnej, sprawdzenia zasad i procedur ratowniczych oraz funkcjonowania ksrsg.

4. Analizę działania ratowniczego sporządza się dla zdarzenia:

- 1) śmiertelnego, ciężkiego lub zbiorowego wypadku w związku z udziałem w działaniach ratowniczych;
- 2) o charakterze masowym;
- 3) w którym w bezpośrednim działaniu ratowniczym uczestniczyło co najmniej 12 zastępów;
- 4) dysponowania w bezpośrednich działaniach ratowniczych sił i środków z państw sąsiednich albo konieczności uruchamiania procedur informowania i ostrzegania podczas wystąpienia zagrożeń transgranicznych;
- 5) wystąpienia poważnej awarii w rozumieniu przepisów prawa ochrony środowiska.

5. Podmioty ksrsg mogą przygotowywać również analizę działania ratowniczego zdarzenia innego niż zdarzenia, o których mowa w ust. 4.

6. Zakres tematyczny analizy działań ratowniczych dla zdarzeń, o których mowa w ust. 4, stanowi załącznik nr 13 do rozporządzenia.

7. Dokumentacja odwodów operacyjnych na obszarze województwa oraz centralnego odwodu operacyjnego zawiera w szczególności:

- 1) wykaz sił wchodzących w skład odwodu operacyjnego na obszarze województwa oraz centralnego odwodu operacyjnego;
- 2) zasady dysponowania i alarmowania oddziałów i pododdziałów odwodu operacyjnego na obszarze województwa oraz centralnego odwodu operacyjnego;
- 3) wykaz rejonów koncentracji oraz czasów osiągnięcia gotowości operacyjnej;
- 4) dane radiowe oddziałów i pododdziałów odwodu operacyjnego na obszarze województwa oraz centralnego odwodu operacyjnego.

§ 43. Dokumentacja działań ratowniczych oraz dokumentacja funkcjonowania ksrsg jest prowadzona w formie pisemnej lub w elektronicznym systemie przetwarzania.

Rozdział 7

Organizacja odwodów operacyjnych ksrsg

§ 44. 1. Odwód operacyjny na obszarze województwa i centralny odwód operacyjny, jest to wydzielony zasób ratowniczy na poziomie wojewódzkim i krajowym, organizowany w celu prowadzenia działań ratowniczych w sytuacji gdy prowadzenie działań ratowniczych przekracza możliwości podmiotów ksrsg z terenu powiatu lub województwa.

2. Siły i środki odwodu operacyjnego na obszarze województwa realizują zadania na obszarze województwa.

3. Siły i środki centralnego odwodu operacyjnego realizują zadania na obszarze kraju oraz mogą być kierowane do działań ratowniczych prowadzonych poza granicami kraju.

4. Komendant wojewódzki oraz Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej odpowiadają za gotowość operacyjną odwodu operacyjnego odpowiednio na obszarze województwa i centralnego odwodu operacyjnego.

§ 45. 1. W skład odwodu operacyjnego na obszarze województwa wchodzi:

- 1) dowódca wojewódzkiego odwodu operacyjnego;
- 2) sztab wojewódzkiego odwodu operacyjnego;
- 3) pododdziały i oddziały podmiotów ksrsg z terenu województwa, tworzące strukturę, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 3-8 oraz ust. 2.

2. W skład odwodu operacyjnego na obszarze województw mogą wchodzić interwencyjne zespoły psychologiczne.

3. Rejony koncentracji pododdziałów i oddziałów odwodu operacyjnego na obszarze województw oraz czas osiągnięcia gotowości operacyjnej w tych rejonach wyznacza komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

§ 46. 1. W skład centralnego odwodu operacyjnego wchodzi:

- 1) dowódca centralnego odwodu operacyjnego;
- 2) sztab centralnego odwodu operacyjnego wraz z jego szefem;
- 3) pododdziały i oddziały Państwowej Straży Pożarnej, tworzące strukturę, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 3-8 oraz ust. 2.

2. W skład centralnego odwodu operacyjnego mogą wchodzić:

- 1) inne niż Państwowa Straż Pożarna jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do ksrsg;
- 2) podmioty ratownicze, które zawarły umowę cywilnoprawną, o której mowa w § 3 ust. 2;
- 3) eksperci do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjaliści do spraw ratownictwa.

3. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej przedstawia do zatwierdzenia Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej siły i środki wchodzące w skład centralnego odwodu operacyjnego oraz czasy osiągnięcia ich gotowości operacyjnej w miejscach koncentracji.

4. Siły i środki wchodzące w skład centralnego odwodu operacyjnego nie mogą pokrywać się z siłami i środkami wchodzącymi w skład odwodu operacyjnego na obszarze województwa.

§ 47. 1. Odwód operacyjny na obszarze województwa oraz centralny odwód operacyjny funkcjonują od momentu ich sformowania w rejonach koncentracji, do momentu ich rozwiązania.

2. Zapewnia się możliwość prowadzenia działań ratowniczych bez dodatkowego zaprowiantowania przez okres co najmniej:

- 1) 36 godzin, liczonych od momentu opuszczenia rejonu koncentracji – dla sił wchodzących w skład centralnego odwodu operacyjnego;
- 2) 12 godzin, liczonych od momentu opuszczenia rejonu koncentracji – dla sił wchodzących w skład odwodu operacyjnego na obszarze województwa.

§ 48. 1. Dowódcę i szefa sztabu odwodu operacyjnego na obszarze województwa i centralnego odwodu operacyjnego wyznacza odpowiednio komendant wojewódzki oraz Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

2. Ustala się następujące funkcje w centralnym odwodzie operacyjnym:

- 1) dowódca centralnego odwodu operacyjnego;
- 2) zastępca dowódcy centralnego odwodu operacyjnego;
- 3) szef sztabu centralnego odwodu operacyjnego;
- 4) dowódca batalionu centralnego odwodu operacyjnego;
- 5) zastępca dowódcy batalionu centralnego odwodu operacyjnego;
- 6) dowódca pododdziału;
- 7) zastępca dowódcy pododdziału.

3. Ustala się następujące funkcje w odwodzie operacyjnym na obszarze województwa:

- 1) dowódca wojewódzkiego odwodu operacyjnego;
- 2) zastępca dowódcy wojewódzkiego odwodu operacyjnego;
- 3) szef sztabu wojewódzkiego odwodu operacyjnego;
- 4) dowódca pododdziału;
- 5) zastępca dowódcy pododdziału.

§ 49. Dowódcy odwodów operacyjnych w czasie działań ratowniczych realizują zadania wynikające z poziomów kierowania.

Rozdział 8

Organizacja stanowisk kierowania

§ 50. Stanowiskami kierowania są:

- 1) na obszarze powiatu – stanowisko kierowania komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) na obszarze województwa – stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) na obszarze kraju – stanowisko kierowania Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

§ 51. Do zadań stanowisk kierowania należy, w szczególności:

- 1) przyjmowanie, kwalifikowanie oraz w razie potrzeby przekazywanie zgłoszeń alarmowych;
- 2) dysponowanie zasobów ratowniczych do działań ratowniczych;
- 3) wspomaganie i koordynacja działań ratowniczych;
- 4) bieżące analizowanie:
 - a) informacji o zagrożeniach z systemów monitoringu podmiotów ksrg,
 - b) gotowości operacyjnej,
 - c) czasu interwencji, w tym czasu dysponowania, przybycia, prowadzenia i zakończenia działań ratowniczych,
 - d) przebiegu działań ratowniczych,
 - e) rezerw materiałowych i sprzętowych podmiotu ksrg;
- 5) informowanie przełożonych i organów administracji publicznej o rodzajach zagrożeń, prognozie ich rozwoju oraz skali i miejscu zdarzenia;
- 6) uruchamianie procedur zwiększania stanu osobowego lub wprowadzania podwyższonej gotowości operacyjnej w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej;
- 7) uruchamianie awaryjnych planów ewakuacji dyspozytorów i dyżurnych operacyjnych oraz sprzętu technicznego w miejsca zastępcze;
- 8) wymiana informacji oraz współdziałanie ze stanowiskami kierowania, centrami powiadamiania ratunkowego oraz innymi centrami lub zespołami zarządzania kryzysowego;
- 9) wymiana informacji z grupami ratowniczymi wykonującymi zadania poza granicami państwa;
- 10) korzystanie z map, systemów komputerowych oraz innych narzędzi niezbędnych do analizowania i prognozowania zagrożeń, a także do tworzenia i aktualizowania baz danych taktycznych i operacyjnych stosowanych podczas organizowania i prowadzenia działań ratowniczych oraz wspomaganie procesów decyzyjnych;
- 11) korzystanie z planów ratowniczych oraz innej dokumentacji wykorzystywanej podczas organizowania, prowadzenia i analizowania działań ratowniczych, organizacji odwodów operacyjnych lub wdrażania procedur właściwych dla zarządzania kryzysowego;
- 12) przechowywanie dokumentacji i danych dotyczących przebiegu działań ratowniczych.

§ 52. 1. W stanowiskach kierowania pełnią służbę dyspozytorzy lub dyżurni operacyjni Państwowej Straży Pożarnej.

2. Na potrzeby stanowisk kierowania zapewnia się w szczególności:

- 1) pomieszczenia spełniające wymagania w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy:
 - a) do obsługi zgłoszeń alarmowych oraz wspomaganie lub koordynacji działań ratowniczych,
 - b) zaplecza technicznego,

- c) socjalne,
 - d) higieniczno-sanitarne;
- 2) urządzenia techniczne oraz systemy teleinformatyczne zapewniające realizację zadań wynikających z § 52.

§ 53. W stanowiskach kierowania zapewnia się:

- 1) urządzenia do rejestrowania treści zgłoszeń alarmowych, czasu oczekiwania na nawiązanie połączenia, czasu przyjęcia zgłoszenia, czasu obsługi zgłoszenia oraz korespondencji prowadzonej w stanowisku kierowania;
- 2) automatycznych systemów zapewniających alarmowanie lub dysponowanie sił i środków oraz bieżące nadzorowanie gotowości operacyjnej;
- 3) sprzętu i aparatury do pozyskiwania oraz przetwarzania informacji na potrzeby działań ratowniczych od specjalistów różnych dziedzin ratownictwa;
- 4) zasilania awaryjnego i gwarantowanego.

§ 54. 1. Podmioty ksrq na obszarze powiatu przekazują szczegółowe dane do stanowiska kierowania komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o braku możliwości podjęcia działań ratowniczych albo o stanie obniżonej gotowości operacyjnej oraz informują o zadysponowaniu ich sił i środków do działań ratowniczych.

2. Stanowisko kierowania komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej zbiera i przekazuje do stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej zbiór informacji o stanie sił i środków na swym obszarze oraz informacji o ich zadysponowaniu do działań ratowniczych.

3. Stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej przekazują do stanowiska kierowania Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej zbiór informacji o stanie sił i środków na swym obszarze oraz informacje o ich zadysponowaniu do działań ratowniczych.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 55. 1. Plany ratownicze sporządzone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują moc do dnia 31 grudnia 2011 r.

2. Dokumentacja dotycząca działań ratowniczych oraz dotycząca funkcjonowania ksrq prowadzona jest na dotychczasowych zasadach do dnia 31 grudnia 2011 r.

§ 56. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia⁴⁾, z wyjątkiem:

- 1) § 4 i 7, które wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2011 r.;
- 2) rozdziału 6, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 111, poz. 1311 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 877), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 11, poz. 59).

I ADMINISTRACJI

UZASADNIENIE

Istniejący stan rzeczy i cel wydania aktu

W obecnym stanie prawnym organizacja krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego uregulowana jest w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 353), zwanej dalej „ustawą” oraz w wydanym na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 111, poz. 1311 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 877).

Żywiłowe działanie sił natury, dynamiczny rozwój technologii oraz przemiany ekonomiczne spowodowały pojawienie się w naszym kraju nowych wyzwań dotyczących organizacji i technik ratowniczych. Z analizy wielu systemów ratowniczych Europy wynika, że możliwe jest poprawienie organizacji niesienia pomocy poszkodowanym przez służby i podmioty ratownicze.

Należy również pamiętać, iż od czasu gdy zaczęło obowiązywać rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zmienił się stan prawny w kwestiach bezpośrednio dotyczących zagadnień związanych z ratownictwem. Podstawowe znaczenie mają przede wszystkim ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590, z późn. zm.). Pierwsza z wymienionych ustaw ma wpływ na ratownictwo medyczne organizowane w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w szczególności w zakresie relacji podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego do podmiotów Państwowego Ratownictwa Medycznego, oraz w zakresie udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Natomiast ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, poza określeniem kompetencji z dziedziny zarządzania kryzysowego dla wojewodów i starostów, powołaniem wojewódzkich i powiatowych centrów zarządzania kryzysowego, nakłada też obowiązek przygotowania planów zarządzania kryzysowego, które to niewątpliwie mają wpływ na plany przygotowywane w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Należy również nadmienić, iż zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 11, poz. 59) obowiązujące rozporządzenie zostało zachowane w mocy do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące od dnia jej wejścia w życie.

W związku z powyższym, tj. zmian faktycznych w dziedzinie ratownictwa i zmian prawnych, istnieje potrzeba uchwalenia przedmiotowego projektu rozporządzenia.

Różnica między dotychczasowym, a proponowanym stanem prawnym

Projektowany akt prawny w znacznej części bazuje na rozwiązaniach zamieszczonych w obecnym rozporządzeniu. Część zmian ma charakter techniczny i doprecyzowujący, część zaś ma charakter fundamentalny dla krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i nie występuje w obecnym rozporządzeniu. Zmiany te zostały omówione poniżej.

Rozdział 1 – przepisy ogólne

W § 2 projektu wprowadzone zostały określone definicje pojęć pozaustawowych na potrzeby przedmiotowego rozporządzenia. Najważniejsze definicje dotyczą zdarzeń mnogich i masowych, dekontaminacji wstępnej oraz podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Jakkolwiek w art. 2 pkt 4 ustawy wymienia się jakie podmioty skupia krajowy system ratowniczo-gaśniczy, jednak z dalszych przepisów ustawy wynika, że krajowy system ratowniczo-gaśniczego skupia nie wszystkie jednostki ochrony przeciwpożarowej, ale jednostki Państwowej Straży Pożarnej i pozostałe jednostki ochrony przeciwpożarowej włączane do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 121, poz. 798), wydanego na podstawie art. 20 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

W § 3 projektu określono zakres umów cywilnoprawnych zawieranych przez komendantów Państwowej Straży Pożarnej z podmiotami ratowniczymi, które zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych odpowiednio na obszarze powiatu, województwa i kraju. W ust. 2 wskazano minimalny zakres umów cywilnoprawnych zawieranych z podmiotami ratowniczymi. W przypadku podmiotów niebędących podmiotami ratowniczymi nie wskazuje się minimalnego zakresu umów, gdyż w dużej mierze będą one dotyczyły niewielkiego obszaru i dostosowane będą do konkretnego podmiotu z uwagi na jego potencjał możliwy do wykorzystania podczas działań ratowniczych.

Rozdział 2 – organizacja krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu, województwa i kraju

W obecnym rozporządzeniu, w rozdziale dotyczącym organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu, województwa i kraju, wskazuje się na właściwe podmioty, które tworzą krajowy system ratowniczo-gaśniczego na poszczególnych poziomach. W projektowanym rozporządzeniu, poza wskazaniem podmiotów właściwych do organizacji systemu, wskazano zadania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na każdym z poziomów.

W § 5 projektu, wskazuje się na sposób współdziałania podmiotów ksrq z poszczególnych poziomów, podczas działań ratowniczych. Zgodnie z ust. 1 na poziomie powiatowym krajowy system ratowniczo-gaśniczy realizuje obligatoryjnie podstawowe czynności ratownicze, zaś fakultatywnie czynności specjalistyczne (w przypadku posiadania sił i środków umożliwiających podjęcie tych czynności). Z kolei ust. 2 stanowi, iż gdy siły i środki są niewystarczające (np. bardzo duży pożar) z obszaru województwa mogą być zadysponowane siły i środki, które wspomogą podmioty ksrq z powiatu, w którym nastąpiło zdarzenie (analogicznie w ust. 4 w stosunku do obszaru województwo-kraj). Natomiast zgodnie z ust. 3, gdy na poziomie powiatu niemożna zrealizować specjalistycznych czynności ratowniczych (np. brak jest specjalistycznej grupy wodno-nurkowej), czynności te realizują siły i środki z terenu województwa.

W porównaniu z obecnym rozporządzeniem, w projekcie duży nacisk położono na kwestie przygotowania planów ratowniczych. W § 7 ust. 1 projektu wprost wskazano, iż krajowy system ratowniczo-gaśniczy na obszarze powiatu i województwa działa w oparciu o powiatowy i wojewódzki plan ratowniczy, a zgodnie z ust. 2 plany ratownicze wspomagają organizację działań ratowniczych. W projekcie rozporządzenia zrezygnowano z rozbudowanych załączników, określających plany ratownicze, na rzecz przykładowego wyliczenia co zawierają plany ratownicze. W projekcie rozporządzenia duży nacisk położono na kwestie analizy zagrożeń, której sposób sporządzenia określa

załącznik nr 1 do rozporządzenia oraz analizy zabezpieczenia operacyjnego. Co do zasady ww. analizy służą przygotowaniu planu ratowniczego (zarówno w obowiązującym jak i projektowanym rozporządzeniu), jednakże z uwagi na ich szeroki zakres, nie każdy wniosek, który wyniknie z analizy, mimo swojej dużej wagi, będzie nadawał się do umieszczenia w planie ratowniczym (służącym głównie do wspomagania działań ratowniczych). Stąd też, zgodnie z § 11 projektu, dla poprawy funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, z analiz tych komendanci powiatowi (miejscy) lub wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej mogą sporządzić wnioski, które przekazane zostaną odpowiednio do starosty (prezydenta miasta na prawach powiatu) i wojewody, w celu podjęcia przez nich działań zmierzających do poprawy funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Rozdział 3 – walka z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, ratownictwo techniczne, chemiczne, ekologiczne i medyczne

W odniesieniu do walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego, doprecyzowano katalog działań podejmowanych przez podmioty ksrq w poszczególnych dziedzinach ratowniczych, co wynika z doświadczeń związanych z 11 latami funkcjonowania obecnego rozporządzenia. Natomiast znacząca zmiana zawarta jest w § 17 i 18 projektu, dotycząca ratownictwa medycznego realizowanego przez podmioty ksrq, co wynika z dostosowania tej dziedziny ratownictwa do pojęć używanych w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Przy zdarzeniach mnogich lub masowych kierujący działaniem ratowniczym może nie być w stanie w należyty sposób skupić się na działaniach ratowniczych z zakresu ratownictwa medycznego, w związku z czym może przekazać koordynowanie medycznymi działaniami ratowniczymi innej osobie, w szczególności takiej, która posiada kwalifikacje niezbędne do udzielenia świadczeń zdrowotnych. Natomiast w przypadku przybycia zespołu ratownictwa medycznego, koordynowaniem działań ratowniczych zajmuje się kierujący akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, jako posiadający wyższe kwalifikacje niż ratownik podmiotu ksrq.

Rozdział 4 – dysponowanie do działań ratowniczych

W rozdziale tym wskazuje się okoliczności jakie należy uwzględnić w procesie dysponowania sił i środków podmiotów ksrq do działań ratowniczych, zakres ten jest lekko zmodyfikowany w porównaniu z obowiązującym rozporządzeniem i wynika z pragmatyki służbowej. W projekcie, inaczej niż w obowiązującym rozporządzeniu, nie wskazuje się na podmioty uprawnione do dysponowania sił i środków podmiotów ksrq, jako iż określa to ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział 5 – kierowanie działaniem ratowniczym

W projekcie rozporządzenia oparto się na obowiązującej w obecnym rozporządzeniu systematyce kierowania działaniami ratowniczymi – tj. pozostawiono trzy poziomy kierowania działaniem ratowniczym oraz wskazano kolejność przejęcia kierowaniem działaniem ratowniczym. Struktura jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego pozostaje niezmienną, natomiast odpowiedni przepis znajduje się w rozdziale 2 „organizacja ksrq na obszarze powiatu, województwa i kraju”.

W § 21 ust. 2 projektu, precyzyjnie określono zakończenie kierowania działaniem ratowniczym; zamiast literalnego wymieniania szeregu czynności związanych z działaniem ratowniczym.

W § 29 ust. 2 projektu określono ponadto rolę i zadania sztabu, co dotychczas nie było skonkretyzowane.

Rozdział 6 – prowadzenie dokumentacji działań ratowniczych oraz dokumentacji funkcjonowania ksrg

W rozdziale 6 opracowano nowe zasady prowadzenia i sporządzania dokumentacji działań ratowniczych. Odrębnie wyszczególniono dokumentację sporządzaną na potrzeby dokumentowania interwencji i odrębnie określającą funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

W projektowanym rozporządzeniu dokumentacja działań ratowniczych opisana jest w treści projektu rozporządzenia, nie zaś jak jest to obecnie w rozbudowanym załączniku, co w znaczny sposób ułatwia jej czytelność.

Rozszerzenie dokumentacji funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w szczególności działań ratowniczych, ułatwi analizowanie organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu, województwa i kraju, a także umożliwi analizowanie jakości prowadzenia działań ratowniczych. Wprowadzone uregulowania będą mieć wpływ na organizację i wzajemne współdziałanie podmiotów ksrg podczas działań ratowniczych, natomiast nie będą miały wpływu na wzrost kosztów.

Właściwa dokumentacja działań podmiotów ratowniczych jest warunkiem skuteczności mechanizmów kontroli jakości i efektywności działań ratowniczych; w wielu przypadkach ma zasadnicze znaczenie w procesach dochodzeniowych i roszczeniowych. Za wyjątkiem karty kwalifikowanej pierwszej pomocy dokumentację sporządza się po zakończeniu działań ratowniczych. Projekt przewiduje możliwość sporządzania dokumentacji kwalifikowanej pierwszej pomocy po zakończeniu działań ratowniczych w sytuacjach, w których wystąpił brak możliwości sporządzenia dokumentacji w czasie działań ratowniczych. Przyjęta forma dokumentacji działań ratowniczych oparta na gotowych formularzach wymagających wypełnienia w sposób maksymalnie uproszczony stwarza możliwość zgromadzenia znaczących informacji dotyczących przebiegu działań ratowniczych przy minimalizacji czasu poświęconego na wypełnianie obowiązku w zakresie dokumentacji działań ratowniczych.

Rozdział 7 – organizacja odwołów operacyjnych ksrg

W projekcie rozporządzenia stworzono możliwości formowania w ramach odwołów pododdziałów mniejszych niż kompanie oraz umożliwiono włączanie do składu centralnego odwołu operacyjnego podmiotów ratowniczych, które podpisały stosowne umowy cywilnoprawne. Zapewni to bardziej racjonalne zarządzanie siłami i środkami w przypadku zdarzeń wymagających nieskomplikowanych ale licznych interwencji na znacznym obszarze działań (np. likwidacja zagrożeń wywołanych huraganem na obszarze jego wystąpienia – wycinka powalonych drzew, zabezpieczanie uszkodzonych dachów; ewentualnie pompowania wody z obiektów na zalanych obszarach po przejściu fali powodziowej).

Rozdział 8 – organizacja stanowisk kierowania

W rozdziale tym określono zadania do realizacji przez stanowiska kierowania, zamiast określania rozbudowanej funkcjonalności stanowisk, jak to ma miejsce w obowiązującym rozporządzeniu. Celem tej zmiany jest poprawa organizacji działań ratowniczych od momentu przyjęcia zgłoszenia od obywatela, poprzez uruchomienie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w formie dysponowania sił i środków ratowniczych oraz koordynacji działań ratowniczych.

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z czym nie podlega procedurze notyfikacyjnej przed Komisją Europejską.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie

Zakres podmiotowy rozporządzenia dotyczy: podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w tym jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Policji i Straży Granicznej oraz innych służb, straży, inspekcji i instytucji współdziałających w akcjach ratowniczych w części dotyczącej ich zadań realizowanych podczas organizowania i prowadzenia działań ratowniczych, w tym w czasie nadzwyczajnych zagrożeń, katastrof lub klęsk żywiołowych oraz w czasie zdarzeń nadzwyczajnych. W odniesieniu do obowiązków, uprawnień i zadań podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego projektowane rozporządzenie nie wprowadza zmian w tych obszarach. Nowe zasady sporządzania analiz zagrożeń oraz zabezpieczenia operacyjnego i planów ratowniczych ułatwią planowanie działań w poszczególnych dziedzinach ratownictwa oraz ułatwią organizację działań ratowniczych wszystkim podmiotom ksrg.

2. Konsultacje społeczne

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Projekt zostanie ponownie skierowany do konsultacji społecznych i przekazany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt zostanie przekazany do:

- 1) Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Związku Zawodowego Strażaków „Florian”;
- 3) Krajowej Sekcji Pożarnictwa NSZZ "Solidarność”;
- 4) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Pożarnictwa;
- 5) Stowarzyszenia Pożarników Polskich;
- 6) Polskiego Towarzystwa Medycyny Stanów Nagłych i Katastrof;
- 7) Polskiego Stowarzyszenia Ratowników Medycznych;
- 8) Stowarzyszenia Zawodowego Ratowników Medycznych;
- 9) Polskiego Towarzystwa Ratownictwa Medycznego;
- 10) Instytutu Ratownictwa Medycznego;
- 11) Polskiego Towarzystwa Medycyny Ratunkowej.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

Proponowane zmiany bazują na zdobytych od 1999 r. doświadczeniach i mają na celu doprecyzowanie organizacji ksrg na wszystkich jego obszarach funkcjonowania. Jednym z elementów systemu ratowniczego jest efektywne współdziałanie w sferze planowania i organizacji ratownictwa oraz w warunkach działań ratowniczych między podmiotami, które tworzą ten system. Dlatego, poza doprecyzowaniem procesu planowania i uszczegółowieniem zasad współpracy między podmiotami ksrg, rozporządzenie nie nakłada dodatkowych zobowiązań, a jego wejście w życie nie wiąże się ze wzrostem kosztów.

4. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorstw, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt nie będzie miał wpływu na wymienione obszary.

5. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny.

Projekt rozporządzenia nie wpływa na sytuację i rozwój regionalny.